

Orientering om aktuelle saker innen arealforvaltning

Landbrukskonferansen 5.-6. april 2022

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

Det kongelige landbruks- og matdepartement
Det kongelige kommunal- og distriktsdepartement
Statsrådene

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

20/638-14

23. mars 2022

Ta vare på matjorda

Kommunene har et stort ansvar for bærekraftig planlegging og arealforvaltning. Å ivareta jordvernet er derfor en viktig oppgave for kommunene. Hurdalsplattformen viser at regjeringen vil styrke jordvernet og sikre at jordvern blir et overordnet hensyn i arealforvaltningen.

Bevaring av dyrket mark er en nasjonal interesse. For å oppnå styrket beredskap og matsikkerhet må vi ta vare på jordbrukets produksjonsressurser over hele landet. Norge har lite dyrket mark grunnet topografi og klima, og kornarealet per innbygger er lavere enn gjennomsnittet i Europa. De beste jordbruksarealene ligger ofte der utbyggingspresset er størst, og det er i mange tilfeller ulike interesser knyttet til arealer med attraktiv beliggenhet.

Stortinget behandlet den 16.06.2021 den oppdaterte nasjonale jordvernstrategien, jf. Prop. 200 S (2020–2021). Stortinget sluttet seg til at den årlige omdisponeringen av dyrka jord ikke skal overstige 3 000 dekar, og at målet skal være nådd innen 2025.

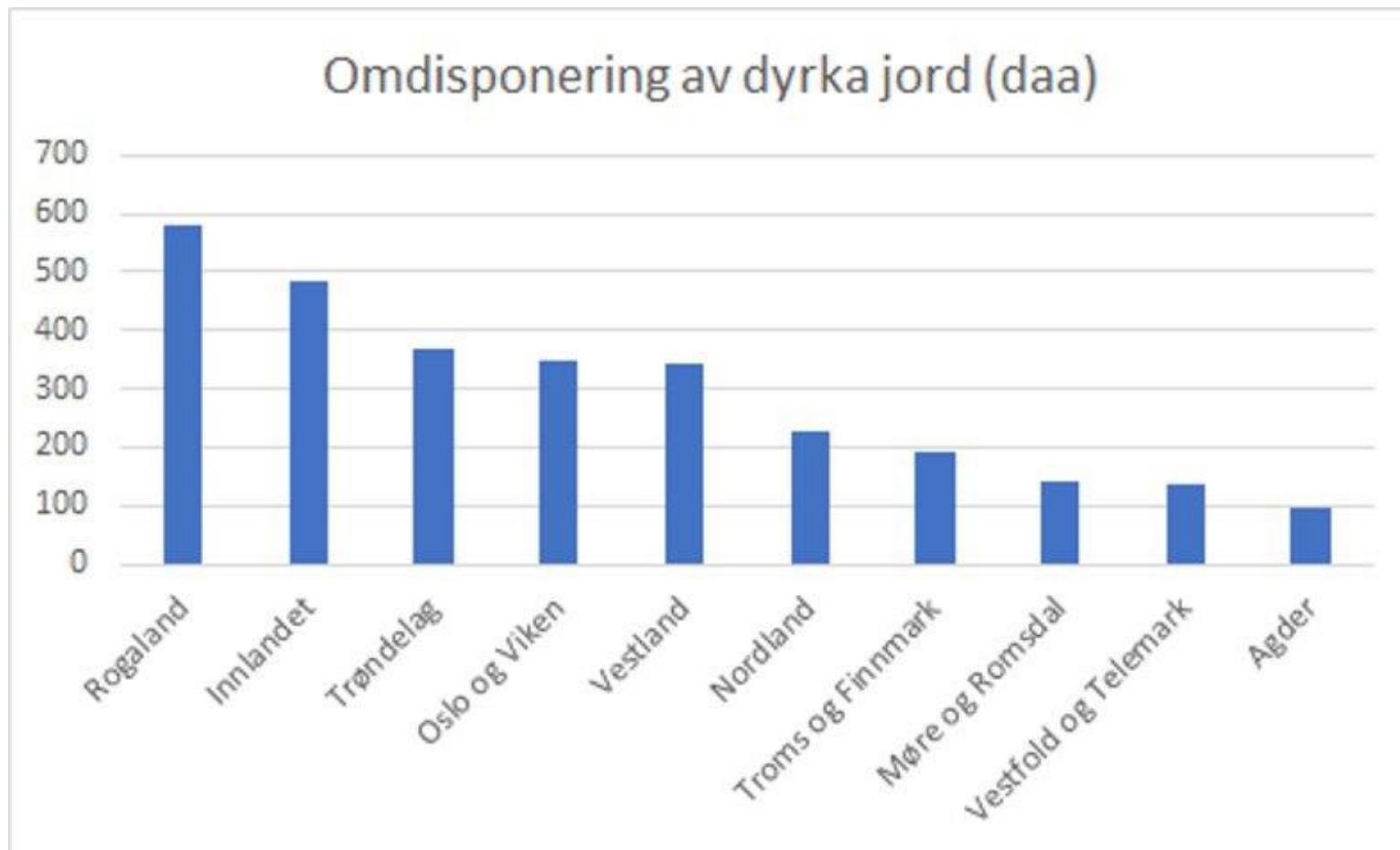
Den norske matsikkerheten er per i dag god, men i den situasjonen verden står i nå er det viktig å legge til rette for å produsere så mye mat som mulig i Norge. Det er derfor viktig å ta vare på matjorda.

Tilgangen til jord, mat og vann er også i ferd med å stramme seg til, ifølge FNs klimapanel. Verden står overfor store utfordringer med å forvalte og fordele disse ressursene. Ikke minst må verdens matproduksjon kanskje øke med 50 prosent innen 2050. FNs klimapanel har slått fast at alle land må ta i bruk de ressursene de har til å produsere mat. I Hurdalsplattformen står det at det skal settes et mål for selvforsyningsgraden på 50 prosent korrigert for import av forråvarer. Vi er et stykke unna det målet i dag, og vi må ta i bruk jordbruksarealene i

- Jordvern et overordnet hensyn
- Matsikkerhet og beredskap
- FNs klimapanel: alle land må ta i bruk de naturressursene de har til å produsere mat.
- Midler til kommunal jordvernstrategi
- Nydyrking kan ikke brukes som argument for å tillate omdisponering
- Effektiv arealbruk - utnytte potensialet for fortetting og transformasjon

Foreløpige KOSTRA-tall for 2022

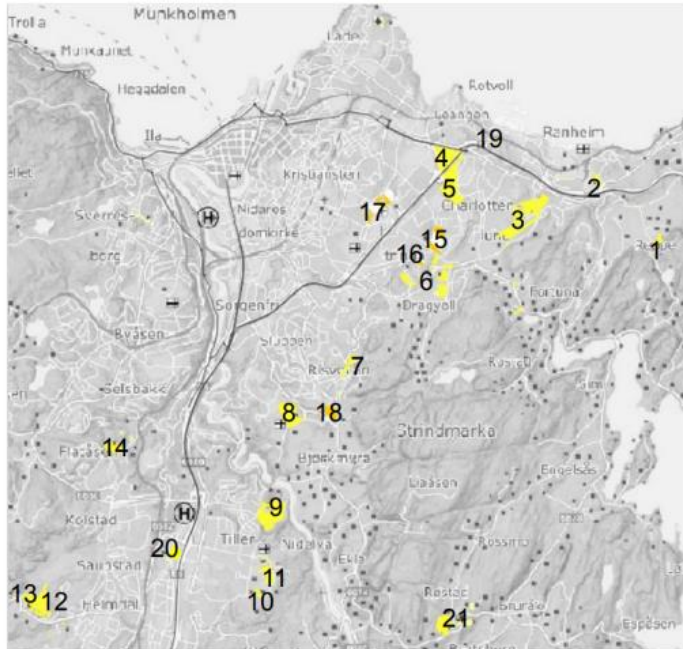
Totalt for landet:
2914 daa

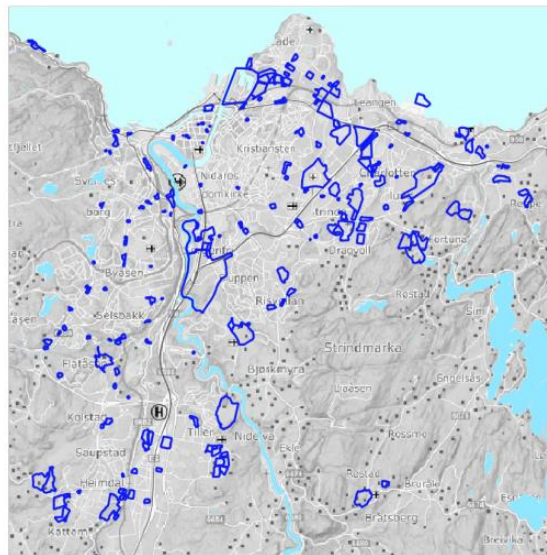
KPA Trondheim - eksempel på tilbakeføring

1.4 Boligpotensial i Trondheim

Kartet under gir en oversikt over områdene som inngår i notatet.

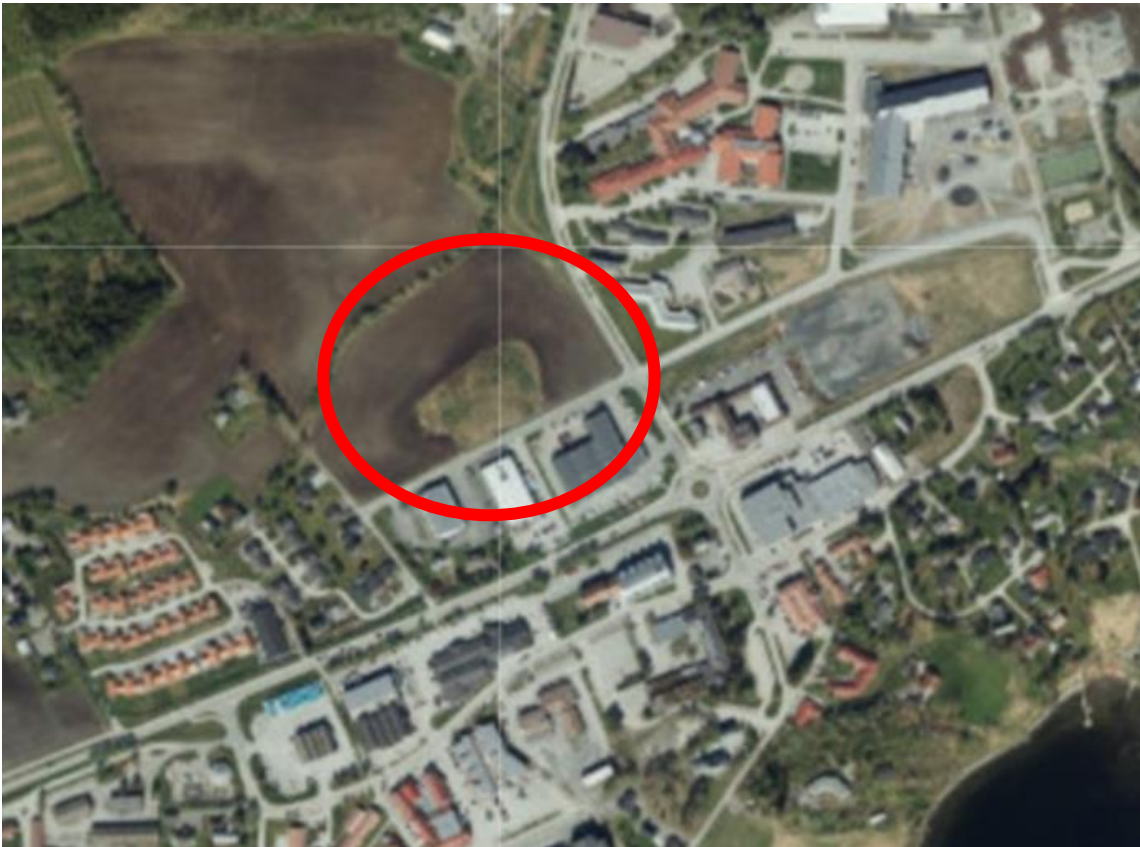
- 1: Reppe
- 2: Vestre
- 3: Overvli
- 4: Rotvoll
- 5: Rotvoll
- 6: Dragvc
- 7: Blaklie
- 8: Foldal
- 9: Fosse
- 10: Hårst
- 11: Nedre
- 12: Vestre
- 13: Øvre
- 14: Nordre
- 15: Buen
- 16: mindr
- 17: Gran
- 18: Dragvoll nord
- 19: Brøset
- 20: Vestre Utleira
- 21: Anne-Kath. Parows veg
- 22: Bratsberg

Hva vil de nye føringene bety framover?

Næringsareal på dyrkajord i Rissa ?

Ny firefelts E6 gjennom Levanger

Regional plan for arealbruk 2022-2030

- Vedtatt av Fylkestinget i Trøndelag den 9. mars 2022.
- En viktig plan for landbruket. Jordvernet i fylket har blitt styrket gjennom denne planen.
- Ønsket oss enda tydeligere føringer når det gjelder effektiv arealbruk og utnyttingsgrad.
- Retningslinjer i R11 og R12 som går på å redusere omdisponeringen av dyrka og dyrkbar jord og retningslinjer i R12 om ivaretagelse av jordressursen når dyrka jord blir permanent eller midlertidig omdisponert.
- Retningslinje om landbrukets egen nedbygging i R17: *Nye landbruksbygg skal ikke plasseres på jordbruksjord dersom det finnes alternativer som i større grad ivaretar jordvernet.*
- Viktig å bruke Regional plan! Få inn retningslinjene i kommuneplanen også.
- Handlingsprogram for perioden 2022-2025: utarbeide en veileder til matjordplaner for Trøndelag.

Stort trykk på arealsaker

2021

568 planer på høring

969 dispensasjonssaker (768 landbruk) på høring. Landbruksfaglig vurdering fra kommunen viktig.

I våre uttalelser bruker vi begrepene **fraråding**, **faglig råd** og **ingen merknad** ut fra i hvor stor grad tiltaket berører nasjonale og regionale landbruksinteresser.

NB: At vi ikke fraråder betyr ikke nødvendigvis at tiltaket er i tråd med dispensasjonsbestemmelsen i plan- og bygningsloven. Kommunen har fortsatt styringsmuligheter – gjennom både dispensasjonssaken og jordlovsaken.

Stor forskjell mellom kommunene på antallet dispensasjonssaker.

